

UZASADNIENIE

Powódka K. J. domagała się w pozwie zasądzenia od pozwanego (...) sp. z o.o. kwoty 49.000 zł tytułem odszkodowania za prowadzenie w złej wierze negocjacji dotyczących zatrudnienia na stanowisku specjalisty ds. księgowości. Następnie pismem z dnia 16 grudnia 2016 r. powódka zmodyfikowała stanowisko i wniosła o zasądzenie kwoty 16.500 zł tytułem odszkodowania za niedotrzymanie warunków listu intencyjnego podpisanego przez strony, który stanowił, zdaniem powódki, umowę przedwstępną. Żądana kwota stanowiła wartość trzymiesięcznego wynagrodzenia powódki, które otrzymałaby w ciągu trzymiesięcznego zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na okres próbny.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) sp. z o.o. wniósł o oddalenie powództwa wskazując, że informacja przekazana powódce na temat planowanych w przyszłości zmian dotyczących miejsca wykonywania pracy była wyrazem podwyższonej miary staranności, co w żadnym wypadku nie uzasadnia roszczenia dochodzonego w pozwie. Jednocześnie pozwany wskazał, że cały czas podtrzymywał ofertę zatrudnienia na okres próbny na 3 miesiące. W odniesieniu do zmodyfikowanego powództwa strona pozwana zaprzeczyła, aby kiedykolwiek zrezygnowała z zatrudnienia powódki lub też naruszyła postanowienia listu intencyjnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 lutego 2016 r. pomiędzy (...) sp. z o.o. w W. i K. J. został podpisany list intencyjny, w którym ustalono, że K. J. zostanie zatrudniona na stanowisku specjalisty ds. księgowości z wynagrodzeniem miesięcznym 5.500 zł na podstawie umowy o pracę na trzymiesięczny okres próbny nie później niż od dnia 1 kwietnia 2016 r., a po pozytywnej ocenie pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony (list intencyjny – k. 10).

W dniu 29 marca 2016 r. powódka rozmawiała telefonicznie z pracownikiem kadr K. K., która poinformowała powódkę o zmianie zarządu spółki i zmianie decyzji rekrutacyjnych (zeznania świadków: J. Z. – k. 70v, K. K. – k. 81v, zeznania powódki – k. 89).

W dniu 31 marca 2016 r. powódka została poinformowana o ofercie współpracy na trzymiesięczny okres próbny (zgodnie z listem intencyjnym). Natomiast z uwagi na zmiany w zarządzie zmianie uległoby miejsce świadczenia pracy (e-mail z 31 marca 2016 r. - k. 16, zeznania świadka K. K. – k. 81v-82).

W dniu 1 kwietnia 2016 r. K. J. nie stawiała się do pracy w (...) sp. z o.o., chociaż było zapewnione dla niej stanowisko pracy w W. (zeznania świadków: M. K. – k. 82-83, A. M. – k. 82v-83, I. W. – k. 88v).

W piśmie z dnia 8 kwietnia 2016 r. powódka wezwała (...) sp. z o.o. do zapłaty kwoty 50.000 zł tytułem odszkodowania za prowadzone w złej wierze negocjacje dotyczące zatrudnienia na stanowisku specjalisty ds. księgowości. W piśmie z dnia 11 kwietnia 2016 r. i z dnia 22 kwietnia 2016 r. pozwana spółka potwierdziła zamiar zatrudnienia K. J. zgodnie z zawartym listem intencyjnym (pismo z dnia 8 kwietnia 2016 r. - k. 17-18, pismo z dnia 11 kwietnia 2016 r. - k. 36, pismo z dnia 22 kwietnia 2016 r. - k. 38).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w sprawie. Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów, których wiarygodność nie była kwestionowana przez strony i nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków przesłuchanych w niniejszej sprawie. Rozbieżności w relacji świadków co do przebiegu wydarzeń w niniejszej sprawie ostatecznie nie rzutowały na rozstrzygnięcie. W odniesieniu do istotnych okoliczności stanu faktycznego zeznania świadków tworzyły logiczną całość i były wzajemnie zgodne. Jedynie zeznania J. Z. i K. K. w zakresie przebiegu rozmowy z dnia 29 marca 2016 r. były ze sobą niespójne aczkolwiek z pozostałymi dowodami ostatecznie wynika, że powódce nie odmówiono zatrudnienia na warunkach listu intencyjnego. Informacja przekazana powódce w e-mailu z dnia 31 marca 2016 r. dotyczyła podtrzymania oferty zatrudnienia z jednoczesnym

zastrzeżeniem zmiany miejsca świadczenia pracy w przyszłości (co zostało odmiennie zrozumiane przez powódkę i świadka K. K.).

Sąd dał wiarę zeznaniom powódki, które zasadniczo znajdowały potwierdzenie w materiale dowodowym.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Ostatecznie powódka wskazała jako podstawę swojego roszczenia przepisy dotyczące niezawarcia umowy przyrzeczonej.

Umowa przedwstępna (art. 389 k.c.) stanowi taki szczególny przypadek umowy zobowiązującej, w którym przedmiotem zobowiązania jednej lub obydwu stron jest złożenie określonego oświadczenia woli (składającego się na umowę przyrzoną), ewentualnie podjęcie innych jeszcze działań, które umożliwią zawarcie umowy przyrzoną. Znaczenie umowy przedwstępnej wyraża się przede wszystkim w zapewnieniu pewności zawarcia pożądanej umowy stronom, które z pewnych przyczyn nie zawierają (nie mogą zawrzeć) umowy definitywnej. Dla przydania złożonym przez strony oświadczeniom skutku w postaci zawarcia umowy przedwstępnej konieczne jest (w myśl art. 389 k.c.) określenie istotnych postanowień umowy przyrzoną, a ponadto strony mogą określić termin, w ciągu którego ma być ona zawarta. Termin ten jest okresem, w którym trwa obowiązek zawarcia umowy przyrzoną i odpowiadające mu uprawnienie żądania jej zawarcia (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 czerwca 2007 r., I PK 356/06).

Stosownie do art. 390 § 1 k.c. jeżeli strona zobowiązana do zawarcia umowy przyrzoną uchyła się od jej zawarcia, druga strona może żądać naprawienia szkody, którą poniosła przez to, że liczyła na zawarcie umowy przyrzoną. Strony mogą w umowie przedwstępnej odmiennie określić zakres odszkodowania.

Podstawową przesłanką roszczenia odszkodowawczego opartego na tym przepisie jest uchylenie się przez zobowiązanego od zawarcia umowy przyrzoną.

Materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie nie pozwala na przyjęcie, że powódka wykazała zaistnienie tejże przesłanki. Z zeznań świadków wynika, że pozwana spółka oczekiwała na stawienie się powódki do pracy i przygotowała dla niej stanowisko pracy. Również z e-maila skierowanego do powódki przez K. K. wynika, że oferta zatrudnienia na umowę o pracę na okres próbny była aktualna. Pomimo planów przeniesienia stanowisk dotyczących obsługi księgowej do S., pracodawca nie zamierzał uchylić się od zawarcia umowy o pracę z powódką, co potwierdzają zeznania świadków: M. K., A. M. i I. W..

Informacja kierowana do powódki dotycząca zmian związanych z planami przeniesienia pracowników do S. odnosiła się do okresu po upływie trzymiesięcznej umowy na okres próbny. Świadkowie wskazywali, że działania w tym zakresie miały miejsce dopiero od sierpnia-września 2016 r. Ponadto, docelowe zatrudnienie powódki mogło dotyczyć działu, który pozostał w W..

W tych okolicznościach stanowisko powódki w kwestii odmowy zatrudnienia nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powódka w dniu 1 kwietnia 2016 r. nie stawiała się do pracy a już w dniu 8 kwietnia 2016 r. wystosowała pismo z żądaniem zapłaty odszkodowania. Podkreślenia wymaga fakt, iż o braku podstaw do przyjęcia, że pozwana spółka uchyliła się od zawarcia umowy o pracę z powódką świadczą również pisma będące odpowiedzią na żądanie powódki tj. pisma z dnia 11 kwietnia 2016 r. i 22 kwietnia 2016 r., w których pozwana spółka podtrzymywała ofertę zatrudnienia zgodnie z treścią listu intencyjnego.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że artykuł 390 § 1 k.c. ogranicza zakres obowiązku odszkodowawczego do tzw. **ujemnego interesu umownego** – szkody poniesionej przez to, że uprawniony liczył na zawarcie umowy przyrzoną. Istota "ujemnego interesu umownego" polega na uszczerbku majątkowym, który ktoś poniósł przez to, że podjął działania zmierzające do zawarcia umowy, która ostatecznie nie została skutecznie zawarta. W

przypadku umowy przedwstępnej chodzi o negatywne majątkowe następstwa działań zmierzających do zawarcia umowy przyrzeczonej. Rozmiar szkody podlegającej naprawieniu ustala się porównując stan majątkowy, jaki istniałby, gdyby uprawniony nie liczył na zawarcie umowy (nie podjął działań prowadzących do zawarcia umowy przyrzeczonej) ze stanem powstałym wskutek faktu, że uprawniony zawarł umowę przedwstępną i oczekiwał zawarcia umowy przyrzeczonej. Odszkodowanie to obejmuje wszystkie szkody wynikłe z faktu wdania się w proces kontraktowania (tak Piotr Machnikowski w: Kodeks cywilny. Komentarz, pod red. prof. dr hab. Edwarda Gniewka, prof. dr hab. Piotra Machnikowskiego).

Wyrównaniu w granicach tzw. ujemnego interesu umowy nie podlegają korzyści, które kontrahent by osiągnął, gdyby umowa nie doszła do skutku. Chodzi jedynie o odszkodowanie w ramach tzw. ujemnego interesu umownego. Odszkodowanie to obejmuje straty wynikłe z niedojścia do skutku umowy między stronami, na które składają się koszty zawarcia umowy, wydatki związane z własnym świadczeniem, zbędne nakłady podjęte w związku z własnym świadczeniem, wyłączone są natomiast nieuzyskane korzyści w postaci tych, które odpowiadały uzyskanym w razie dojścia do skutku umowy i jej wykonania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 3 września 2014 r., I Aca 244/14).

Innymi słowy w ramach roszczenia odszkodowawczego z art. 390 k.c. nie podlega naprawieniu szkoda w postaci utraconych korzyści na skutek niewykonania umowy przyrzeczonej. Tymczasem tego rodzaju roszczenie zgłosiła powódka.

W tej sytuacji, biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd doszedł do przekonania, że powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. uznając, że obciążanie powódki kosztami procesu byłoby niezgodne z zasadami słuszności.

SSR Anna Bulanda

Zarządzenie: (...).